Alg?lanan Ki?i – Çevre Uyum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Alg?lanan Ki?i – Çevre Uyum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16777

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i'nin bu akademik giri?i, Evrim Funda ?nkaya Horoz taraf?ndan 2019 y?l?nda gerçekle?tirilen Türkçe'ye uyarlama çal??mas?na dayanmaktad?r. Ölçek, bireylerin i? ortamlar?na ne ölçüde uyum sa?lad?klar?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Uyarlama çal??mas? kapsam?nda, ölçe?in yap?sal geçerlik ve güvenirlik analizleri titizlikle yap?lm?? olup, elde edilen sonuçlar ölçüm arac?n?n Türkçe konu?an popülasyonlarda güvenilir ve geçerli oldu?unu göstermektedir. Ara?t?rma, özellikle ki?i-i? uyumu, ki?i-grup uyumu ve ki?i-yönetici uyumu gibi boyutlardaki alg?lar? ölçmeye odaklanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ki?i-Çevre Uyum, Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum, ?? Psikolojisi, Örgütsel Davran??, Ölçek Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, ?? Doyumu, ??ten Ayr?lma Niyeti.

Yazarlar

Evrim Funda ?NKAYA HOROZ

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin çal??t?klar? çevre ile aralar?ndaki uyumu çok boyutlu olarak ölçmektir. Bu uyumun farkl? yönleri (ki?i-i?, ki?i-grup, ki?i-yönetici) ayr? ayr? de?erlendirilerek, çal??anlar?n örgütsel sonuçlar? (i? doyumu, örgütsel vatanda?l?k davran??? ve i?ten ayr?lma niyeti gibi) üzerindeki etkisi incelenmektedir.

Bu çal??ma özelinde amaç, orijinal Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i'ni Türk kültürüne ve diline uygun hale getirmek, psikometrik özelliklerini s?namak ve ölçe?in Türkiye'deki akademik ve uygulamal? ara?t?rmalarda kullan?labilirli?ini sa?lamakt?r.

Yap?

Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i, bireyin de?erlerinin, ki?ilik özelliklerinin veya yeteneklerinin çal??t??? i?, grup, organizasyon veya yönetici gibi çevresel özelliklerle ne kadar örtü?tü?ünü de?erlendiren çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu uyum alg?s? genellikle ?u alt boyutlar? içerir:

Ki?i-?? Uyumu: Bireyin yeteneklerinin i?in gereklilikleriyle ve i?in sunduklar?n?n bireyin ihtiyaçlar?yla ne kadar örtü?tü?ünü alg?lamas?.
Ki?i-Grup Uyumu: Bireyin de?erlerinin ve ki?ili?inin çal??ma grubunun üyeleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu alg?lamas?.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ki?i-Yönetici Uyumu: Bireyin de?erlerinin ve çal??ma tarz?n?n do?rudan yöneticisiyle ne kadar uyumlu oldu?unu alg?lamas?.

Geçerlik

Ölçe?in psikometrik özellikleri, uyarlama çal??mas?nda kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Özellikle yak?nsak geçerlik (convergent validity) kan?tlar? sunulmu?tur. Bu amaçla yap?lan analizlerde, ölçe?in tüm faktörlerinin, geçerlik için kullan?lan Behram ve Dinç (2014) taraf?ndan geli?tirilen ölçe?in faktörleriyle pozitif yönde ve anlaml? ili?kiler sergiledi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgu, ölçümün geçerli oldu?una dair önemli bir kan?t olarak kabul edilmi?tir (Campbell ve Fiske, 1959).

Geçerlik s?namas? s?ras?nda, özellikle **ki?i-i? uyumu** faktörünün, geçerlik ölçe?i faktörleri olan talep-yeterlik uyumu ve gereksinim kar??lama uyumu ile en yüksek ili?kiyi gösterdi?i belirlenmi?tir. Bu durum, ki?i-i? uyumu boyutunun, ilgili teorik yap?larla güçlü bir ?ekilde örtü?tü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, hem iç tutarl?l?k (internal consistency) hem de dura?anl?k (test-retest reliability) katsay?lar? incelenerek de?erlendirilmi?tir. Elde edilen sonuçlar, her iki katsay?n?n da yüksek oldu?unu ve ölçümün genel olarak güvenilir oldu?unu göstermi?tir.

?ç tutarl?l?k analizlerinde, özellikle **ki?i-grup uyumu** ve **ki?i-yönetici uyumu** faktörlerinin di?er boyutlara göre daha yüksek iç tutarl?l?k de?erleri sergiledi?i görülmü?tür. Dura?anl?k (zamana kar?? kararl?l?k) aç?s?ndan bak?ld???nda ise, ölçe?i olu?turan tüm faktörlerin yüksek güvenirlik düzeyine sahip oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i'nin do?rudan faktör yap?s? detayland?r?lmam?? olsa da, uyarlama çal??mas?n?n orijinal ölçe?in boyutlar?n? korudu?u varsay?lmaktad?r. Ara?t?rmada kullan?lan yard?mc? ölçeklerin faktör yap?lar? ise a?a??daki gibidir:

Alg?lanan Ki?i-Örgüt Uyumu Ölçe?i: Üç faktörden ve 9 maddeden olu?maktad?r.
Örgütsel Vatanda?l?k Ölçe?i: Özgecilik, vicdanl? olma, nezaket, centilmenlik ve sivil erdem olmak üzere be? faktörden ve 24 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Çok Boyutlu Öz Bildirim Ölçe?i (Anket formu toplam 79 madde ve 6 bölümden olu?maktad?r, bu bölümler Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyumunun yan? s?ra ?? Doyumu, ??ten Ayr?lma Niyeti ve Örgütsel Vatanda?l?k gibi ek yap?lar? da içermektedir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çal??an yeti?kinler (Örgütsel ba?lamda kullan?ma uygundur.)

Age Group: Yeti?kin

Population Details: Türkiye popülasyonu üzerinde uyarlanm??t?r.

Test Methodology: 5'li Likert tipi yan?t skalas? kullan?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ki?i-?? Uyumu, Ki?i-Grup Uyumu, Ki?i-Yönetici Uyumu, Dura?anl?k Katsay?s?, Yak?nsak Geçerlik, ?? Doyumu, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanmam??t?r.

Affiliation Email addresses: evrimfunda@gmail.com

Correspondence Address: Evrim Funda ?NKAYA HOROZ

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2019 y?l?nda Evrim Funda ?nkaya Horoz taraf?ndan tamamlanm??t?r. Ölçek orijinal olarak bir Yüksek Lisans Tezi kapsam?nda geli?tirilmi? olup, ticari olmayan akademik kullan?mlar için tezin referans gösterilmesi gerekmektedir. ?leti?im bilgileri sorumlulu?u yazar Evrim Funda ?nkaya Horoz'a aittir.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki adresten indirilebilir: algilanan-kisi-cevre-uyum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

ARABPSYCHOLOGY.COM

?nkaya-Horoz, E. F. (2019). *Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlama çal??mas?* (Yay?nlanmam?? Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, ?stanbul.
Behram ve Dinç (2014). (Uyarlama çal??mas?nda geçerlik s?namas? için kullan?lan referans ölçek.)
Campbell, D. T., & Fiske, D. W. (1959). Convergent and discriminant validation by the multitrait-multimethod matrix. *Psychological Bulletin, 56*(2), 81.

Alg?lanan Ki?i - Çevre Uyum Ölçe?i Maddeleri

Uyarlama çal??mas?nda kullan?lan anket formu, Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i'nin maddelerinin yan? s?ra, 79 madde ve 6 bölümden olu?an ek ölçekleri de içermektedir. Bu ek ölçekler, uyumun sonuç de?i?kenlerini ölçmek amac?yla kullan?lm??t?r:

Örgütsel Vatanda?l?k Ölçe?i: Özgecilik, vicdanl? olma, nezaket, centilmenlik, sivil erdem faktörlerinden ve 24 maddeden olu?maktad?r.
Alg?lanan Ki?i-Örgüt Uyumu Ölçe?i: Ölçek üç faktörden ve 9 maddeden olu?maktad?r. Ölçek "(1) kesinlikle kat?lm?yorum" ile "(5) kesinlikle kat?l?yorum" aras?nda de?i?en 5'li Likert tipi yan?t skalas?na sahiptir.
?? Doyumu Ölçe?i: 5 maddeli bir genel i? doyumu ölçe?idir. Ölçek "bana hiç uymuyor" ile "bana tamamen uyuyor" aras?nda de?i?en 5'li Likert tipi yan?t kategorisine sahiptir.
??ten Ayr?lma Niyeti Ölçe?i: Ölçek 3 maddeden ve "bana hiç uymuyor" ile "bana tamamen uyuyor" aras?nda de?i?en 5'li Likert tipi yan?t kategorisinden olu?maktad?r.

Derecelendirme: Alg?lanan Ki?i-Çevre Uyum Ölçe?i ve ili?kili ölçeklerin birço?u 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?r:

Kesinlikle kat?lm?yorum
Kat?lm?yorum
Karars?z?m
Kat?l?yorum
Kesinlikle kat?l?yorum

ARABPSYCHOLOGY.COM